

Περιεχόμενα διαθεματικού αντικειμένου της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Η ανάπτυξη του περιεχομένου των θεματικών ενότητων του συγκεκριμένου διαθεματικού αντικειμένου, στηρίζεται στους δείκτες επιτυχίας, στους δείκτες επάρκειας και στα μαθησιακά αποτελέσματα που δομούν κάθε θεματική ενότητα του ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ. Διευκρινίζεται ότι λόγω της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου, τα περιεχόμενα της κάθε θεματικής ενότητας λαμβάνουν υπόψη τη βασική φιλοσοφία του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ, που αφορά στην κάθετη και οριζόντια εξέταση των υπό-ενοτήτων, που περιλαμβάνονται σε κάθε θεματική ενότητα. Επιδίωξη της οργάνωσης των περιεχομένων κάθε θεματικής ενότητας, είναι να μπορεί ο/η εκπαιδευτικός κατά τρόπο ευέλικτο και με βάση τις ιδιαιτερότητες των μαθητών/τριών του να εξετάσει υπό-ενότητες μιας θεματικής, μεταβαίνοντας από το ένα μαθησιακό επίπεδο στο άλλο (οριζόντια), όπως επίσης και να εξετάσει, παράλληλα, υπό-ενότητες διαφορετικών θεματικών ενότητων (κάθετα), διασφαλίζοντας το διαθεματικό, συστημικό και ολιστικό χαρακτήρα, των θεμάτων του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης.

Βάση των πιο πάνω, σημειώνεται ότι η οργάνωση των περιεχομένων για κάθε θεματική ενότητα δεν στοχεύει στην κάλυψη ύλης μέσα από την κατάτμησή της σε διακριτά παραδοσιακά μαθήματα και ενότητες, επικεντρωμένα σε γνωσιοκεντρικούς στόχους, ούτε επιδιώκει την επιβολή συγκεκριμένων θέσεων, θεμάτων και πρακτικών προσέγγισης, για ομοιόμορφη εφαρμογή τους σε κάθε βαθμίδα και κάθε σχολείο. Τα περιεχόμενα κάθε θεματικής ενότητας λειτουργούν ως εργαλείο καθοδήγησης για κάθε σχολείο το οποίο ως ξεχωριστή αυτόνομη μονάδα μπορεί να αποφασίσει για το τι είδους θέμα θα εξετάσει, τι επιδιώκει μέσα από αυτό, ποια διαδικασία και ποιες πρακτικές θα ακολουθήσει.

Επισημαίνεται ότι το ζήτημα κάθε θεματικής ενότητας, ως προς την ανάπτυξη του περιεχομένου του αναλύεται σε ζητήματα τοπικού, περιφερειακού και παγκόσμιου ενδιαφέροντος. Μέσα από αυτό εξετάζονται οι διαφορετικές κοινωνίες και πολιτισμοί, όπως επίσης και η σχέση τους με το περιβάλλον ιστορικά και εξελικτικά, αναζητούνται τα αίτια και οι συνέπειες της περιβαλλοντικής υποβάθμισης στη δομή, οργάνωση και ανάπτυξη των σύγχρονων κοινωνιών,, επιδιώκοντας την κατανόηση από τους μαθητές/τριες ότι η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και η επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης απαιτεί παγκόσμια συνέργια, και συνολική προσπάθεια από όλους τους παράγοντες σε κοινωνικό, πολιτικό και εκπαιδευτικό επίπεδο η οποία ξεκινά από το σχολικό χώρο, μεταφέρεται σε τοπικό επίπεδο και εκτείνεται ευρύτερα σε παγκόσμιο επίπεδο.

Για την εξέταση των περιεχομένων της κάθε θεματικής ενότητας μπορεί να αξιοποιηθεί το υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό για την ΠΕ/ΕΑΑ: α) που έχει παραχθεί από την ομάδα του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ, β) που βρίσκεται αναρτημένο στις ιστοσελίδες του Δικτύου Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (<http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>) και του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ. (http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/perivallontiki_ekpaidefsi/index.html). Νοείται ότι ο/η εκπαιδευτικός, μπορεί να αξιοποιήσει ποικιλία άλλων πηγών και μέσων που κρίνει ο ίδιος κατάλληλα σε κάθε περίπτωση.

Θεματική Ενότητα	1 ^ο Επίπεδο (Α' - Β' τάξη) «Το σχολείο μας/η γειτονιά μας/η κοινότητά μας»	2 ^ο Επίπεδο (Γ' - Δ' τάξη) «Η κοινότητά μας/ η πόλη μας/ η χώρα μας»	3 ^ο Επίπεδο (Ε' - Στ' τάξη) «Η χώρα μας/ ο κόσμος μας»
Απορρίμματα	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (απορρίμματα, ανακύκλωση, είδη απορριμμάτων, επαναχρησιμοποίηση, χωματερή) • Ρύπανση και μόλυνση του περιβάλλοντος • Απορρίμματα στη σχολική μονάδα • Κατηγοριοποίηση διαφόρων ειδών απορριμμάτων • Ανθρώπινες δραστηριότητες που δημιουργούν απορρίμματα • Υπερκατανάλωση αγαθών • Επιπτώσεις των απορριμμάτων • Τρόποι αντιμετώπισης του προβλήματος των απορριμμάτων • Καθαριότητα κοινών χώρων 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αειφόρος διαχείριση, διαχωρισμός, επεξεργασία απορριμμάτων, λιπασματοποίηση, οικολογικό αποτύπωμα, φυσικοί πόροι/επαναχρησιμοποίηση) • Διαδικασία περισυλλογής και επεξεργασίας απορριμμάτων • Μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση • Αίτια δημιουργίας απορριμμάτων • Φυσικοί πόροι και παραγωγή προϊόντων Σύγχρονος τρόπος ζωής και αύξηση απορριμμάτων • Ρύπανση νερού και εδάφους • Συσκευασίες φιλικές προς το περιβάλλον • Ορθολογιστική διαχείριση απορριμμάτων • Καταναλωτικές συνήθειες και δημιουργία απορριμμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ραδιενεργά, χημικά και τοξικά απόβλητα, ενέργεια, κλιματικές αλλαγές, φαινόμενο του θερμοκηπίου περιβαλλοντική υποβάθμιση, πλουτοπαραγωγικοί πόροι, ΧΥΤΑ, υγρά λύματα) • Τρόπος διαχείρισης στερεών και άλλων αποβλήτων • Εξοικονόμηση ενέργειας • Διατήρηση φυσικών πόρων • Περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες από τη δημιουργία απορριμμάτων • Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία για τα απορρίμματα • Οργανικά υπολείμματα • Σύγχρονα καταναλωτικά πρότυπα • Υπηρεσίες, φορείς και ομάδες διαχείρισης των απορριμμάτων
Αστική Ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες

	<p>(άστυ, αστυφιλία, ανθρωπογενές περιβάλλον, απορρίμματα, επικοινωνία, κοινωνική συνεύρεση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξέλιξη του σχολείου και της γειτονιάς διαχρονικά • Στοιχεία που συνθέτουν το περιβάλλον του σχολείου της γειτονιάς, της κοινότητας, του δήμου(φυσικά, τεχνητά, ανθρωπογενή στοιχεία) • Ανθρώπινη συνύπαρξη στο χώρο, σεβασμός και αλληλοϋποστήριξη • Το περιβάλλον του σχολείου μου • Τρόπος ζωής των κατοίκων της πόλης και των κατοίκων του χωριού • • Τρόποι βελτίωσης περιβάλλοντος του σχολείου, της γειτονιάς, της κοινότητας, του δήμου. 	<p>(αειφορία των πόλεων, άναρχη αστική ανάπτυξη, ανθρωπογενείς δραστηριότητες, , αστική ανάπτυξη, αστική δομή, αστική θερμική νησίδα, αστικό πράσινο, , αστικοποίηση, ατμοσφαιρική ρύπανση, ατμοσφαιρικοί ρύποι,,ηχορύπανση, ποιότητα ζωής, παραθαλάσσιες περιοχές, μέσα μαζικής μεταφοράς, ρύπανση εσωτερικών χώρων)</p> <ul style="list-style-type: none"> • παράγοντες που καθορίζουν την ποιότητα ζωής στην πόλη • Υπηρεσίες εξυπηρέτησης του πολίτηΕπαγγέλματα και φορείς που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και την οργάνωση των πόλεων • Σύγχρονος τρόπος οργάνωσης των πόλεων • Σχεδιασμός και οργάνωση κατοικιών στο παρελθόν και σήμερα • Φυσικά στοιχεία και αρχαίοι οικισμοί • Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά και σχέση τους με τη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας μιας περιοχής • Σύγχρονες οικοδομές και σύγκρισή τους με τις παραδοσιακές ως προς τα οικοδομικά υλικά και το σχεδιασμό • • φυσικό τοπίο των πόλεων και άναρχη αστική ανάπτυξη • Καθημερινές δραστηριότητες που επιβαρύνουν το περιβάλλον και την υγεία • Συστήματα ύδρευσης μιας πόλης • Αειφόρος διαχείριση των υδάτινων και φυσικών πόρων στην πόλη • Ρύπανση από την κυκλοφορία οχημάτων στην πόλη • Πρόβλημα κυκλοφορίας, προσβασιμότητας, στάθμευσης και μεταφορών 	<p>(βιοκλιματικό κτήριο, γκετοποίηση, δομημένο περιβάλλον, μειονότητες, μετανάστες, οικολογικό αποτύπωμα, οικονομικός μαρασμός, ορεινά χωριά, παραδοσιακή αρχιτεκτονική, περιαστικό πράσινο, , πολεοδομία, πολεοδόμος, πολιτότητα, πολιτιστική κληρονομιά, πράσινες ταράτσες, τοπογράφος, υποβάθμιση αστικών κέντρων, φαινόμενο του θερμοκηπίου, χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση των πόλεων)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αλλαγή μικροκλίματος των πόλεων • Παράγοντες υποβάθμισης του ιστορικού κέντρου σε μια πόλη • Αστικό και περιαστικόπράσινο • Πρότυπα αστικής διαβίωσης • Παράγοντες υποβάθμισης του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής στην πόλη Κριτήρια για διαμόρφωση μιας αειφόρου πόλης • Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία για την διασφάλιση της ποιότητας ζωής στις πόλεις Πλεονεκτήματα βιοκλιματικών κτηρίων • Αναπτυξιακά έργα στην πόλη στη βάση των αρχών της αειφορίας • Οι «πράσινες ταράτσες» » • • Κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και μελέτηιστορικών κτηρίων • Είδη κτηρίων και τρόποι χρήσης/αξιοποίησης • Κτήρια με προβλήματα ρύπανσης στον εσωτερικό ή εξωτερικό τους χώρο • Παράγοντες που καθιστούν ένα κτήριο φιλικό προς το περιβάλλον
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Εναλλακτικοί τρόποι διακίνησης • Αστικά απορρίματα και τρόποι διαχείρισής τους • Πηγές θορύβου στην πόλη • Παράγοντες για την αισθητική και την περιβαλλοντική αναβάθμιση των πόλεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονος τρόπος ζωής - βελτίωση ή υποβάθμιση της ποιότητας ζωής στις πόλεις • Ρυθμοί ανάπτυξης πόλεων και αύξηση πληθυσμού • Περιβαλλοντικά προβλήματα στις πόλεις (Φαινόμενο της αστικής θερμοκηψίδας (Φαινόμενο του θερμοκηπίου, ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση)) • •
Βιοποικιλότητα	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (άγρια ζωή, αλυσίδα τροφής, απειλούμενα είδη, βιοποικιλότητα, διαφορετικότητα, ενδημικά είδη, πανίδα, χλωρίδα) • Πολιτιστική ποικιλότητα και συσχετισμός με την ποικιλότητα στη φύση • Η χλωρίδα στο σχολείο τους, στη γειτονιά τους, στο δήμο τους Η βιοποικιλότητα στη φύση • Χαρακτηριστικά είδη από την πανίδα και τη χλωρίδα του τόπου μας • Ενδημικά, σπάνια και απειλούμενα είδη από τη χλωρίδα και την πανίδα της Κύπρου • Αλυσίδες τροφής • Ανθρώπινες δραστηριότητες που απειλούν τη βιοποικιλότητα ενός τόπου • Τρόποι προστασίας της βιοποικιλότητας 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αβιοτικός και βιοτικός παράγοντας, , ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον, αποικοδομητές ή σαπροφάγοι οργανισμοί, βάλτος, βιοκοινότητα, βιότοπος, εξαφάνιση ειδών, ζωοκοινότητα, ζωοπλαγκτόν, φυτοπλαγκτόν, θαλάσσια βιοποικιλότητα, οικολογική πυραμίδα, οικοσύστημα, οικότοπος, πολιτισμική ποικιλότητα, σαρκοφάγος και φυτοφάγος οργανισμός, σπάνια είδη, χούμος, ψυχανθή) • Επίπεδα βιοποικιλότητας (οικοσυστήματα, είδη, γονίδια) • Αλληλεπιδράσεις οργανισμών με άλλους οργανισμούς στο περιβάλλον τους • Αβιοτικά και βιοτικά στοιχεία του περιβάλλοντος • Βασικά χαρακτηριστικά της κυπριακής βιοποικιλότητας Σημαντικές σε βιοποικιλότητα περιοχές της Κύπρου • Ενδημικά, σπάνια και απειλούμενα φυτά και ζώα της Κύπρου • Οικοσυστήματα της Κύπρου 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αγροχημικά, αμειψισπορά, βιολογικά προϊόντα, εντατικές καλλιέργειες επικονίαση, ετερότροφος οργανισμός, ευτροφισμός, κλιματικές αλλαγές, μεταλλαγμένοι ή γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, μικροαποθέματα, ξενικά είδη, οικολογική ισορροπία, οργανική λίπανση, παρασιτοκτόνα, ταξινόμηση ζωντανών οργανισμών) • Εθνικά πάρκα, καταφύγια και προστατευμένες περιοχές • Δίκτυο «Φύση 2000» και βιοποικιλότητα • Αλλαγές στη βιοποικιλότητα, εξάλειψη ειδών, εισαγωγή ξενικών ειδών, εισβλητικά είδη • Ταξινόμηση ειδών • Προσαρμογή οργανισμών στο περιβάλλον • Χρήση συστημάτων αναγνώρισης και ταξινόμησης των ζωντανών οργανισμών • Τεχνικές μέτρησης της βιοποικιλότητας <ul style="list-style-type: none"> • Επί τόπου και εκτός τόπου διατήρησης της βιοποικιλότητας • Επιπτώσεις από της μείωση της βιοποικιλότητας στον πλανήτη

		<ul style="list-style-type: none"> • Παράγοντες που θέτουν σε κίνδυνο τη βιοποικιλότητα ενός τόπου και ειδικότερα της Κύπρου • 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιβαλλοντικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες που θέτουν σε κίνδυνο της βιοποικιλότητα • Ευρωπαϊκές οδηγίες και μέτρα προστασία της βιοποικιλότητας στον τόπο μας και διεθνώς • Φορείς, οργανισμοί, ερευνητικά κέντρα που ασχολούνται με τη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας
Δάσος	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αέρας, έδαφος, ήλιος, νερό, θάμνοι, κλαδιά, κορμός, ρίζα, φύλλα, αναδάσωσηδεντροφύτευση, δασικό πάρκο, πανίδα, χλωρίδα) • Μέρη ενός δέντρου • Δασικά δέντρα της Κύπρου μας • Τα δέντρα μέσα από τις εποχές • • Στοιχεία δασικού οικοσυστήματος <ul style="list-style-type: none"> • Ωφέλειες του δάσους • Γνωριμία με ένα δασικό πάρκο κοντά στη γειτονιά, την κοινότητα, το δήμο μου ή με ένα κοντινό δάσος του τόπου μας. • Παράγοντες που απειλούν τα δάση • Κίνδυνοι για τα δάση από τις ανθρώπινες δραστηριότητες • Το δάσος ως χώρος κατοικίας και ζωής έμβιων οργανισμών • Συνέπειες από την μείωση ή την καταστροφή των δασών • Τρόποι προστασίας των δασών 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (βιοτικοί και αβιοτικοί παράγοντες, ανθρώπινες παρεμβάσεις, απειλούμενα είδη, αυτοφυής βλάστησηβιότοπος, δασικό οικοσύστημα, , ενδημικά είδη, κωνοφόρα δάσηεπίπεδα βλάστησης περιαστικό δάσος, σπάνια είδη, υπερβόσκηση, φυσικός ανανεώσιμος πόρος, φυσικός πλούτος, αιωνόβιο δέντρο) • Τα Δάση της Κύπρου χτες και σήμερα • Χλωρίδα και πανίδα των κυπριακών δασών, ενδημικά, αυτοφυή και απειλούμενα είδη • Επίπεδα βλάστησης • Αρωματικά και Φαρμακευτικά φυτά του τόπου μας • Αιωνόβια δέντρα του τόπου μας • Περιαστικό δάσος • Το δάσος ως φυσικός πόρος • Αίτια καταστροφή ή μείωσης των δασών στην Κύπρο • Τα δάση μέσα από τον πολιτισμό και και τη λαογραφία του τόπου μας • Περιβαλλοντικοί, οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες μείωσης των δασών • Δασικοί οικότοποι στην Κύπρο • Δασικές πυρκαγιές και μέτρα πρόληψής του • 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αντιπυρική ζώνη, οικότοποι, αποψίλωση δασών, βιοαποικοδομήσιμα και μη βιοαποικοδομήσιμα υλικά, γεωμορφολογία, Δίκτυο Natura2000, εθνικά πάρκα, εθνικοί δρυμοί, εμβληματικά δασικά δέντρα, , ζώνες βλάστησης, μικροκλίμα, οικότοποι, όξινη βροχή, προστατευόμενες περιοχές, τροπικά δάση, υπερθήρευση, υπερυλοτόμηση, υψόμετρο, φωτοσύνθεση) • Γνωριμία με το Δίκτυο Natura2000 • Εθνικά Δασικά πάρκα στην Κύπρο και στο εξωτερικό • Μονοπάτια της φύσης και η σημασία τους στην ανάπτυξη δασικής συνείδησης • Γνωριμία με εμβληματικά δασικά δέντρα του τόπου μας • Εισβλητικά και ξενικά είδη και επιπτώσεις τους στα δασικά οικοσυστήματα • Αίτια υποβάθμισης των δασικών οικοσυστημάτων • Δάση και ανθρώπινη υγεία • Συνέπειες από την υποβάθμιση του δασικού πλούτου σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο • Τύποι δασών

			<p>Γεωμορφολογία μιας περιοχής και συσχετίσή της με τα διάφορα δασικά οικοσυστήματα</p> <p>Δάση της Μεσογείου και Δάση του κόσμου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δασική Νομοθεσία (εθνική, ευρωπαϊκή) • Τρόποι προστασίας και αειφόρου διαχείρισης των δασών • Μέτρα αποκατάστασης των δασών από μια δασική πυρκαγιά • Φορείς και ομάδες διαχείριση των δασών (Τμήμα Δασών, Τμήμα Περιβάλλοντος,
Ενέργεια	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (σπατάλη ενέργειας, , απώλεια ενέργειας, εξοικονόμηση ενέργειας, , ηλεκτρική ενέργεια, ηλεκτροδότηση, ηλεκτροπαραγωγικός σταθμός, ηλιακή ενέργεια, ηλιακός συλλέκτης, κατανάλωση ενέργειας) • Ενέργεια και ανθρώπινο σώμα • Ενέργεια και η συμβολή της στη βελτίωση της ζωής του ανθρώπου <p>Πηγές ενέργειας</p> <p>Ηλεκτρική ενέργεια</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συσκευές και μηχανές που λειτουργούν με ηλεκτρική ενέργεια • Καθημερινές συνήθειες και σπατάλη ηλεκτρικής ενέργειας στο σχολείο και στο σπίτι • Τρόποι εξοικονόμησης ενέργειας στο σχολείο και στο σπίτι • Ηλιακή ενέργεια μια εναλλακτική πηγή • Συσκευές/αντικείμενα που λειτουργούν με ηλιακή ενέργεια 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αιολική ενέργεια, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανεμογεννήτρια, αφαλάτωση, βιοκαύσιμα, γεωθερμική ενέργεια, εναλλακτικές πηγές ενέργειας, ενεργοβόρες συσκευές, μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μορφές ενέργειας, ορυκτά καύσιμα, παλιρροϊκή ενέργεια, πετρέλαιο, συμβατικές πηγές ενέργειας, υδροηλεκτρική ενέργεια) • Ανανεώσιμες και μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας • Μορφές ενέργειας • Ενέργεια και φυσικοί πόροι • Συνέπειες από την αλόγιστη χρήση ενέργειας • Εναλλακτικές πηγές ενέργειας • Διαδικασία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας • Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας στους καταναλωτές • Ενεργειακή κατανάλωση του σχολείου, του σπιτιού, ενός κτηρίου • Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα από τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας • Αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή του ανθρώπου από πιθανή εξάντληση των μη-ανανεώσιμων 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (βιοκλιματική αρχιτεκτονική, βιομάζα, κτήρια ενεργειακά αποδοτικά, ενεργειακές επιλογές, ενεργειακή πολιτική, ενεργειακό προφίλ, θερμομόνωση, οικολογικό αποτύπωμα, , πυρηνική ενέργεια, , φυσικό αέριο, φυσικοί πόροι, φωτοβολταϊκά πλαίσια) • Θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης ενέργειας στην περιβαλλοντική, πολιτισμική, οικονομική, κοινωνική εξέλιξη του ανθρώπου • Παραγωγή ενεργειακών πόρων και επιβάρυνση του περιβάλλοντος • Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας • Χρήση πυρηνικής ενέργειας • Ενεργειακό πρόβλημα σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο • Φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα • Αλόγιστη χρήση μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας • Αξιοποίηση της βιομάζας • Πράσινη τεχνολογία και ορθολογιστική διαχείριση ενέργειας • Αρχή διατήρησης της ενέργειας • Ενεργειακή αποδοτικότητα των κτηρίων

		<p>πηγών ενέργειας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανθρώπινες δραστηριότητες και κατανάλωση ενέργειας • Δραστηριότητες στην καθημερινή ζωή και κατανάλωση ενέργειας • Παραγωγή τροφίμων και κατανάλωση ενέργειας • Δράσεις για εξοικονόμηση ενέργειας στο σχολείο, στο σπίτι, στη γειτονιά, στο Δήμο μας • Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στο σχολείο, στο σπίτι, στις καθημερινές μας δραστηριότητες. 	<ul style="list-style-type: none"> • Πλεονεκτήματα της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής και θερμομόνωσης των κτηρίων • Διαφύλαξη των φυσικών πόρων από την αλόγιστη χρήση ενέργειας • Κίνδυνοι που απειλούν τον πλανήτη από τη μη αειφόρο διαχείριση πηγών ενέργειας • Οικονομική κρίση και περιορισμένος αριθμός αποθεμάτων μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας • Ενεργειακή πολιτική της Κύπρου και συσχέτισή της με την ενεργειακή πολιτική άλλων χωρών • Ενεργειακό προφίλ (οικολογικό αποτύπωμα)
Ερημοποίηση	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ερημοποίηση, αναδάσωση, ανομβρία, γόνιμο έδαφος, έλλειψη νερού, έρημος, ξηρασία, πετρώματα, πυρκαγιές, χώμα) • Αβιοτικά στοιχεία (νερό, ήλιος, αέρας, έδαφος) • Έδαφος της περιοχής • Βλάστηση της περιοχής • Μείωση της γονιμότητας του εδάφους • Συσχετισμός βλάστησης και εδάφους • Χρήσεις του εδάφους στη γειτονιά • Συνέπειες από την αλλαγή του κλίματος της Γης • Ανθρώπινες δραστηριότητες και υποβάθμιση του εδάφους • Τρόποι που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της ερημοποίησης • 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (άγονο έδαφος, αγρανάπαυση, αειφόρος ανάπτυξη, ανάγλυφο της Γης, αποκατάσταση τοπίου, αποψίλωση δασών, άρδευση, αστικοποίηση, γεωλόγος, διάβρωση, είδη εδαφών, γεωλογική κληρονομιά, ξενικά είδη, ρύπανση εδάφους, συρρίκνωση αγροτικών περιοχών, ύδρευση, υδροφόρος ορίζοντας, υπερβόσκηση, υπερεκμετάλλευση γης, υποβάθμιση εδάφους, οικοσύστημα) • Αίτια εμφάνισης του φαινομένου • Είδη πετρωμάτων • Είδη εδαφών που υπάρχουν στην Κύπρο • Κίνδυνοι που απειλούν το έδαφος • Παραδοσιακοί και σύγχρονοι τρόποι καλλιέργειας της γης • Παράγοντες υποβάθμισης του εδάφους • Αλλαγή κλίματος και ερημοποίηση • Εγκατάλειψη της καλλιεργήσιμης γης • Διαδικασία ερημοποίησης • Συνέπειες κλιματικής αλλαγής • Χρήση του εδάφους στην ύπαιθρο και σε αστικά 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αειφόρος διαχείριση εδάφους, αλατοποίηση/αλάτωση, αντιδιαβρωτικά έργα, αντιπλημμυρικά έργα, βιοποικιλότητα, εδαφικές λειτουργίες, εκχερσώσεις, εντατική καλλιέργεια, εξόρυξη, επαναχρησιμοποίηση ανακυκλωμένου νερού, μη αειφόρες γεωργικές πρακτικές, κλιματική αλλαγή, λατομείο, υπέδαφος, υπεράντληση υπόγειων νερών) • Χρήσεις του εδάφους • Αίτια υποβάθμισης του εδάφους • Αλλοίωση και καταστροφή της βιοποικιλότητας • Συνέπειες της διάβρωσης του εδάφους • Παράγοντες ερημοποίησης • Διαδικασίες διάβρωσης του εδάφους • Παγκοσμιότητα του φαινομένου της ερημοποίησης • Μείωση της γονιμότητας του εδάφους • Τρόποι διατήρησης της ποιότητας του εδάφους • Κοινωνικές, περιβαλλοντικές, οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις από την ερημοποίηση και τις κλιματικές αλλαγές σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο

		<p>περιβάλλοντα-αλλαγή χρήσης της γης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο ρόλος του πολίτη στην απάμβλυνση του φαινομένου της ερημοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Τεχνικές αποκατάστασης τοπίων υποβαθμισμένων περιοχών • Περιβαλλοντικές πολιτικές και μέτρα προσαρμογής κατά των κλιματικών αλλαγών και αντιμετώπισης της ερημοποίησης • Προτάσεις και μέτρα για την αειφόρο διαχείριση του εδάφους • Τρόποι, μέθοδοι και διαδικασίες αντιμετώπισης της ερημοποίησης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
Μέσα Μεταφοράς	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (μέσα μεταφοράς, μέσα μαζικής μεταφοράς, διακίνηση, ηχορύπανση, καυσαέρια, κυκλοφοριακή αγωγή, κυκλοφοριακή συμφόρηση, κυκλοφοριακό πρόβλημα, παραδοσιακά μέσα μεταφοράς, φιλικά ή μη φιλικά μέσα μεταφοράς, Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας) • Ο ρόλος των μέσων μεταφοράς στη ζωή του ανθρώπου • Μέσα Μεταφορές χτες και σήμερα • Αίτια και συνέπειες από το κυκλοφοριακό πρόβλημα στη περιοχή του σχολείου, στη γειτονιά, στην κοινότητα, στο δήμο μου • Εναλλακτικοί τρόποι διακίνησης • Αστυνομικός της γειτονιάς • Πολιτική του σχολείου για την ασφαλή διακίνηση των παιδιών προς και από το σχολείο • Φιλικά ή μη φιλικά στοιχεία της γειτονιάς προς τους πεζούς και τους ποδηλάτες. • Κυκλοφορώ με ασφάλεια • Συμπεριφέρομαι υπεύθυνα ως πεζός, ως επιβάτης και ως μελλοντικός οδηγός • Αρχές του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανθρωπογενές περιβάλλον, αστική ανάπτυξη, ατμοσφαιρική ρύπανση, εναλλακτικοί τρόποι διακίνησης, κατανάλωση ενέργειας,, , μέσα ιδιωτικής χρήσης, πηγές ενέργειας, ρύπανση ατμόσφαιρας, σύγχρονα μέσα μεταφοράς) • Χερσαία, θαλάσσια και εναέρια μέσα μεταφοράς • Τρόποι διακίνησης από και προς το σχολείο • Δίκτυο συγκοινωνιών στην πόλη μας και στον τόπο μας • Μέσα Μεταφοράς και ενέργειας (ανανεώσιμες και μη-ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) Συμβολή των μέσων μεταφοράς στην οικονομική, τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη ενός τόπου και ειδικότερα της Κύπρου • Συνέπειες του κυκλοφοριακού προβλήματος στην ποιότητα ζωής μας και στο περιβάλλον • Υπηρεσίες, σύνδεσμοι, όμιλοι και οργανώσεις που προωθούν τη χρήση εναλλακτικών τρόπων διακίνησης • Έργα, μέτρα και προγράμματα για την προώθηση των εναλλακτικών μέσων μεταφοράς. 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αειφόρος διακίνηση, αειφόρος διαχείριση πόλεων, αστική θερμική νησίδα, διεθνές εμπόριο, διοξείδιο του άνθρακα, ενεργειακή πολιτική, ηλεκτροπαραγωγική ενέργεια, μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μόλυβδος, όξινη βροχή, ρύποι, συμβατικά καύσιμα, φωτοχημικό νέφος αιθαλομίχλης) • Παράγοντες όξυνσης του κυκλοφοριακού προβλήματος στην Κύπρο • Επιπτώσεις και κίνδυνοι στο περιβάλλον από τα εναέρια και θαλάσσια μέσα μεταφοράς • Συνέπειες στο περιβάλλον και στην ποιότητα ζωής από την αυξημένη χρήση μηχανοκίνητων μέσων • Επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία από τις εκπομπές ρύπων στην ατμόσφαιρα, εξαιτίας χρήσης Μέσων Μεταφοράς μη φιλικών προς το περιβάλλον • Νομοθεσία για τη χρήση εναλλακτικών μέσων μεταφοράς • Μέτρα για τον περιορισμό της ρύπανσης της ατμόσφαιρας από τα μέσα μεταφοράς • Εναλλακτικά Μέσα Μεταφοράς και αειφορία των πόλεων

			<ul style="list-style-type: none"> • Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και Μέσα Μεταφοράς • Μέσα Μεταφοράς φιλικά προς το περιβάλλον-πράσινη βιομηχανία • Πολιτικές αποφάσεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο για την μείωση των εκπομπών ρύπων από τα Μέσα Μεταφοράς
Νερό	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ανομβρία, βρόχινο νερό, βροχόπτωση, έδαφος, ερημοποίηση, υδρατμοί, πάγος, χιόνι, θάλασσα, κύκλος του νερού, λίμνη, παγόβουνα, πηγή, ποτάμι, , ωκεανός) • Λειτουργία του νερού στο ανθρώπινο σώμα. • Σημασία του νερού για την ύπαρξη κάθε είδους ζωής στον πλανήτη • Αιτίες έλλειψης νερού • Συνέπειες από την έλλειψη νερού • Μορφές με τις οποίες το νερό πέφτει στη γη (χιόνι, χαλάζι, βροχή, δροσιά κ.λπ.) • Μορφές του νερού στην επιφάνεια της γης (παγετώνες, ωκεανοί, λίμνες, ποτάμια, υπόγεια νερά, υγρασία εδάφους) • Κύκλος του νερού • Σπατάλη του νερού στο σχολείο και στο σπίτι • Ανθρώπινες ενέργειες και ρύπανση των υδάτων • Τρόποι εξοικονόμησης του νερού στο σχολείο και στο σπίτι 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ακραία καιρικά φαινόμενα, άρδευση, αφαλάτωση, διαχείριση νερού, επιφανειακά νερά, υπόγεια νερά, ρύπανση και μόλυνση των νερών, στάθμη της θάλασσας, τεχνητή λίμνη, υδατικό πρόβλημα, υδάτινο στοιχείο, υδάτινοι πόροι, ύδρευση, υποβάθμιση ποιότητας νερού) • Μεταφορά του νερού στα σπίτια μας άλλοτε και τώρα • Παράγοντες έλλειψης νερού στον τόπο μας • Συνέπειες από την έλλειψη νερού σε οικολογικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο Τρόποι συλλογής του βρόχινου νερού • Διαδρομή του νερού από τα επιφανειακά στα υπόγεια ύδατα • Αίτια υποβάθμισης της ποιότητας του νερού • Συνέπειες από τη μόλυνση και τη ρύπανση του νερού στον άνθρωπο και στα οικοσυστήματα. • Υγροβιότοποι /υδροβιότοποι και τροφικές σχέσεις στα υγροτοπικά οικοσυστήματα • Ανθρώπινη παρέμβαση σε υδάτινα οικοσυστήματα • Συνέπειες έλλειψης νερού στη βιοποικιλότητα μιας περιοχής • Το υδάτινο στοιχείο μέσα από τις παραδόσεις, τις τέχνες, την πολιτιστική κληρονομιά και τη 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (βιοποικιλότητα, ευτροφισμός, κλιματικές, αλλαγές, κλιματικές ζώνες, κλιματικές συνθήκες, λύματα, οικοσύστημα, πλαγκτόν, υδρόσφαιρα, υδροφόρος ορίζοντας) • Το νερό ως μη ανανεώσιμος φυσικός πόρος. • Υδατικό ισοζύγιο και καθημερινές επιλογές • Τρόποι διαχείρισης του νερού διαχρονικά • Κλιματικές ζώνες • Φαινόμενο του θερμοκηπίου, περιβαλλοντικές αλλαγές και η επίδρασή τους στον υδρολογικό κύκλο του νερού. • Μη-συμβατικοί υδατικοί πόροι ως τρόποι αντιμετώπισης της έλλειψης νερού Αίτια και επιπτώσεις από την υποβάθμιση των υδάτινων πόρων στη Μεσόγειο • Επιπτώσεις από την ύπαρξη φραγμάτων στα οικοσυστήματα • Επιπτώσεων της ρύπανσης των λιμνών, των υγροτόπων, των ποταμών και των θαλασσών στη βιοποικιλότητα • Συνέπειες της ανεξέλεγκτης διάθεσης αστικών λυμάτων και γεωργικών και βιομηχανικών αποβλήτων στους υδάτινους πόρους μιας χώρας • Υπερκατανάλωση νερού από συνεχή αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και την αστικοποίηση

		<p>λαογραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τρόποι χρήσης του νερού στον τομέα της γεωργίας και της βιομηχανίας • Φορείς και ομάδες που εμπλέκονται στη διαχείριση των υδάτινων πόρων 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες από μη αειφόρο διαχείριση των υδάτινων πόρων σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. • Αίτια και συνέπειες από την εξάντληση των υπόγειων υδάτων • Αειφόρος διαχείριση του νερού σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο •
<p>Παραγωγή και Κατανάλωση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (κατανάλωση και υπερκατανάλωση είδη πρώτης ανάγκης, καθημερινές ανάγκες, κατανάλωση, καταναλωτής, λαϊκή αγορά, παραδοσιακά προϊόντα, πλανόδιοι πωλητές, τοπικά εργαστήρια και βιοτεχνίες, τοπικά προϊόντα, τοπικές καλλιέργειες) • Τοπικά προϊόντα • Προϊόντα που εισάγονται στην Κύπρο • Τρόποι και διαδικασίες παραγωγής τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων • Τρόποι και χώροι διάθεσης προϊόντων στους καταναλωτές • Κατανάλωση ή υπερκατανάλωση αγαθών • Συνέπειες υπερκατανάλωσης αγαθών στην ανθρώπινη υγεία • Κύκλος ζωής ενός προϊόντος • Σημάνσεις που υπάρχουν σε διάφορα προϊόντα • Τρόποι μείωσης της υπερκατανάλωσης 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (βιολογικά προϊόντα, γονιμότητα εδάφους, διάθεση προϊόντων, δικαιώματα καταναλωτή, είδη πολυτελείας, εισαγόμενο προϊόν, εμπόριο, εξάντληση φυσικών πόρων, καταναλωτική συμπεριφορά και συνήθειες, μεταφορά προϊόντων, οικολογικό αποτύπωμα, παιδική εκμετάλλευση, παραγωγή, πρώτες ύλες, ρύπανση, υπερκατανάλωση,) • Παραδοσιακοί τρόποι παραγωγής τοπικών προϊόντων • Σύγχρονοι τρόποι παραγωγής προϊόντων • Σχέση παραγωγής και κατανάλωσης με την εξάντληση των φυσικών πόρων • Δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχει ένας καταναλωτής • Βασικές αρχές αειφόρου κατανάλωσης αγαθών • Διαδικασία παραγωγής ενός προϊόντος • Από την παραγωγή στην κατανάλωση-τροφοχιλιόμετρα • Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις κατά τη διάρκεια παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων • Καταναλωτικές συνήθειες των ανθρώπων 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (δίκαιο εμπόριο, δουλεία, δουλεμπόριο, εναλλακτικές επιλογές, εμπορική απομόνωση, καταναλωτικά πρότυπα, μεταλλαγμένοι ή γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, μεταποίηση, μη αειφόρος παραγωγή, παρασιτοκτόνα, πλασματικές ανάγκες, πολιτότητα, πράσινη κατανάλωση, υπερσιτισμός, υποσιτισμός) • Μοντέλα αειφόρου και μη αειφόρου παραγωγής και κατανάλωσης Υπολογισμός του οικολογικού αποτυπώματος • Παιδική εκμετάλλευση-ανθρώπινα δικαιώματα και παραγωγή και κατανάλωση • Παραγωγή προϊόντων και αξιοπρεπής εργασία • Αποτύπωση της παραγωγής και κατανάλωσης παγκόσμια (αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες) • Περιβαλλοντικά ζητήματα που προκύπτουν κατά την παραγωγή, τη μεταφορά και τη διάθεση των προϊόντων στον καταναλωτή • Συνέπειες από την υπερπαραγωγής και υπερκατανάλωσης αγαθών στο περιβάλλον • Σύγκριση διαδικασιών και τρόπων παραγωγής

		<p>διαχρονικά και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συνέπειες από την υπερκατανάλωση αγαθών στο περιβάλλον • Κατηγορίες τροφίμων (βιολογικά, γενετικά τροποποιημένα κ.ά) • Αλλαγή καταναλωτικών συνηθειών και αειφόρος ανάπτυξη 	<p>προϊόντων χθες και σήμερα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονος τρόπος ζωής και μη αειφόρος κατανάλωση καταναλωτικά πρότυπα • Οικονομία των αγαθών • Τρόποι και μέτρα προώθησης της αειφόρου παραγωγής και κατανάλωσης
<p>Πολιτισμός και Περιβάλλον</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (έθιμα, ήθη, θρησκεία, ιστορία, λαϊκά παραμύθια, μύθοι, τοπικά εργαστήρια, τοπικές καλλιέργειες, τοπική γνώση) • . • Πολιτιστικά και φυσικά στοιχεία της κοινότητας, του δήμου, της πόλης μου • Κυπριακά δέντρα/τοπικές καλλιέργειες και άμεση σύνδεση με τον πολιτισμό και τις παραδόσεις • Χώροι που συνδέονται με τη διατήρηση και την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής μας κληρονομιάς • Μνημεία πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς • Προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς • Η φυσική κληρονομιά μέσα από τη λαϊκή παράδοση του τόπου μας <ul style="list-style-type: none"> • Ανθρώπινες ενέργειες που θέτουν σε κίνδυνο τον πολιτιστικό και φυσικό πλούτο του τόπου μας • 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (εμβληματικά είδη, κέντρο χειροτεχνίας, κουλτούρα, λαογραφία, μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, μνημεία φυσικής κληρονομιάς, παράδοση, παραδοσιακά εδέσματα, παραδοσιακά επαγγέλματα, πολιτισμός, σύγχρονος τρόπος ζωής, τουρισμός, φυσική κληρονομιά, φυσικό κάλλος, φυσιογνωμία) • Το Γεωπάρκο Τροόδους στο παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO • Περιβαλλοντικοί παράγοντες και διαμόρφωση του πολιτιστικού χαρακτήρα μιας περιοχής • Αίτια αλλοίωσης των πολιτιστικών παραδόσεων του τόπου μας • Ανάπτυξη των ανθρώπινων κοινωνιών και υποβάθμιση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς • Τοπικές καλλιέργειες ως παράγοντας ανάδειξης της παράδοσης και του πολιτισμού ενός τόπου • Η τοπική και φυσική ιστορία ενός τόπου, παράγοντες διατήρησης και διάσωσης του πολιτισμού μας • Ανθρώπινες ενέργειες και καταστροφή μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς • Περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (παραδοσιακοί χοροί, πολιτισμική ταυτότητα, πολιτιστικά μνημεία, πολιτιστικά στοιχεία, πολιτιστική εκδήλωση, πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστική ταυτότητα, πολιτιστικό περιβάλλον, πολιτιστικός χώρος, πολιτότητα, όξινη βροχή) • Παγκόσμια μνημεία πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς • Προστασία και αποκατάσταση μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς • Οικονομικές, πολιτιστικές, πολιτικές και κοινωνικές συνέπειες από τη υποβάθμιση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς • Περιπτώσεις υποβάθμισης του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου διεθνώς Καλλιτέχνες και δημιουργοί και διασύνδεση του έργου τους με φύση και περιβάλλον • Αποκατάσταση υποβαθμισμένων τοπίων • Προτάσεις και μέτρα πολιτιστικής ανάπτυξης και διατήρησης του φυσικού πλούτου σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. • Μέτρα διατήρησης της πολιτιστικής και περιβαλλοντικής φυσιογνωμίας ενός τόπου • Επιπτώσεις παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής σε

		<p>συνέπειες υποβάθμισης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άναρχη αστική και τουριστική ανάπτυξη και οι επιπτώσεις της στον πολιτιστικό και φυσικό πλούτο του τόπου μας • Φυσικά φαινόμενα και αλλοίωση/καταστροφή μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς • Επιπτώσεις υποβάθμισης φυσικού περιβάλλοντος στην πολιτιστική κληρονομιά • Τρόποι προστασίας των φυσικών και πολιτιστικών μνημείων ενός τόπου • Μέτρα προστασίας, διατήρησης και ανάδειξης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς • Ρόλος φορέων και οργανισμών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς • 	<p>μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τρόποι προβολής και ανάδειξης μνημείων πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. • Διεθνείς οργανισμοί: ο ρόλος τους, η δράση τους και η εφαρμογή προγραμμάτων αποκατάστασης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο • Παραδειγμάτων άλλων χωρών και εντοπισμός στοιχείων αειφόρου και μη αειφόρου πολιτιστικής, διαχείρισης μιας περιοχής.
Τουρισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αγροτουρισμός, αθλητικός τουρισμός, εκθεσιακός τουρισμός, ελίτ τουρισμός, εναλλακτικός τουρισμός, εξωτερικός τουρισμός, εποχικός τουρισμός, εσωτερικός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, μαζικός τουρισμός, ξενάγηση, πολιτιστικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός, τουρίστας, τουριστικός προορισμός, φυσιολατρικός τουρισμός) • Σημασία του περιβάλλοντος (φυσικού, κοινωνικού, οικονομικού, πολιτιστικού) για την ανάπτυξη του τουρισμού • Τουριστικοί προορισμοί του τόπου μας • Είδη τουρισμού • Επαγγελματίες που ασχολούνται με την 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αναβίωση παραδοσιακών στοιχείων, ανάδειξη πολιτιστικών στοιχείων, άναρχη τουριστική ανάπτυξη, αναψυχή, αξιοθέατα, απόβλητα, γηγενής πληθυσμός, δημογραφικός χαρακτήρας, εγκατάλειψη παραδοσιακών επαγγελμάτων, ενσυνείδητος τουρίστας, έργα υποδομής, κοσμοπολίτης, μέσα μεταφοράς, ξενοδοχειακές μονάδες, οικοτουρισμός, περιβαλλοντική υποβάθμιση, περιήγηση, πολιτισμός, πολιτιστικές περιηγήσεις, πολιτιστική κληρονομιά, συνάλλαγμα, τοπικές καλλιέργειες, τουριστικές μονάδες, τουριστική ανάπτυξη, τουριστικό προϊόν, τουριστικό ρεύμα, φυσικές ομορφιές, φυσικοί πόροι) • Οικοτουρισμός-Αγροτουρισμός 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αειφόρος και μη-αειφόρος τουρισμός, ισόρροπη τουριστική ανάπτυξη, κλιματικές συνθήκες, μόλυνση και ρύπανση του περιβάλλοντος, , παγκοσμιοποίηση, ρύπανση, πληθυσμιακή αλλοίωση) • Αίτια ανάπτυξης του τουρισμού παγκόσμια • Τύποι τουριστικών μονάδων, (ξενοδοχεία, αγροτουριστικά καταλύματα) σε συνάρτηση με την προστασία ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος μιας περιοχής • Αίτια υποβάθμισης περιβάλλοντος από τη λειτουργία των τουριστικών μονάδων • Περιβαλλοντικά κριτήρια για τη λειτουργία τουριστικών μονάδων • Θετικές και αρνητικές επιπτώσεις τουριστικής

	<p>ανάπτυξη του τουρισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιδράσεις τουριστών στη ζωή των τοπικών κοινοτήτων • Συνέπειες άναρχης τουριστικής ανάπτυξης • 	<ul style="list-style-type: none"> • Ρόλος του τουρισμού στην ανάπτυξη ενός τόπου και ειδικότερα του τόπου μας • Κοινωνικοί, πολιτιστικοί, φυσικοί και οικονομικοί παράγοντες για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Κύπρο • Διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος παράγοντας του αειφόρου τουρισμού. • Τρόποι τουριστικής αξιοποίησης ιστορίας, φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου • Επιπτώσεις του τουρισμού στον πολιτισμό, της παράδοση, στο περιβάλλον ενός τόπου • Στοιχεία περιβαλλοντικής υποβάθμισης λόγω της άναρχης τουριστικής ανάπτυξης • Ανθρώπινες δραστηριότητες και άναρχη τουριστική ανάπτυξη • Αξιοποίηση των φυσικών χαρακτηριστικών μιας περιοχής ως παράγοντα αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης • Παραδείγματα άλλων πόλεων του κόσμου, οι οποίες είναι οργανωμένες με περιβαλλοντικά κριτήρια και στοιχεία αειφορία 	<p>ανάπτυξης στο περιβάλλον, στην οικονομία, στον πολιτισμό, στην κοινωνία σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τρόποι προβολής και ανάδειξης τουριστικών προορισμών σε άλλες χώρες • Κλιματικές συνθήκες και σχέση τους με την αύξηση ή μείωση του τουριστικού ρεύματος παγκόσμια • Αίτια άναρχης τουριστικής ανάπτυξης παγκόσμια • Παράγοντες μείωσης του Τουρισμού, σε μια χώρα • Περιπτώσεις ρύπανσης του περιβάλλοντος από τη λειτουργία τουριστικών μονάδων • Κίνδυνοι στην περιοχή της Μεσογείου από τη χωρίς όρια τουριστική ανάπτυξη • Αποκατάσταση τοπίων που έχουν υποβαθμιστεί λόγω άναρχης τουριστικής ανάπτυξης σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο • Προτάσεις και μέτρα για προώθηση του αειφόρου τουρισμού • Παραδείγματα άλλων χωρών και εντοπισμός στοιχείων αειφόρου και μη αειφόρου κοινωνικής, πολιτιστικής, οικονομικής, περιβαλλοντικής διαχείρισης μιας τουριστικής περιοχής. • Περιβαλλοντική πολιτική Ευρωπαϊκής Ένωσης για προώθηση του αειφόρου τουρισμού
<p>Φτώχεια</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ανθρώπινα δικαιώματα, ανθρώπινες ανάγκες, άστεγοι, βασικές ανάγκες, πείνα, φτώχεια,) • Ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα του παιδιού παράγοντες αειφορίας • Βασικές ανθρώπινες ανάγκες 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (αναλφαβητισμός, αναπτυσσόμενες χώρες, ανεργία, ανισότητα, ασθένειες, ασιτία, αστικοποίηση, αστυφιλία, βιοτικό επίπεδο, βιώσιμες συνθήκες ζωής, , εθελοντισμός, εισόδημα, εκμετάλλευση, επιβίωση, ευημερία, 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές πυρηνικές περιβαλλοντικές έννοιες (ανακατανομή πλούτου, απώλεια ενεργού πληθυσμού λόγω μετανάστευσης, εγκληματικότητα, εμφύλιες διαμάχες-συγκρούσεις, θνησιμότητα, κερδοσκοπία, κοινωνική αλληλεγγύη, κοινωνική δικαιοσύνη,

	<ul style="list-style-type: none"> • Καθημερινές ανάγκες και συνήθειες των παιδιών στον τόπο μας • Καθημερινές συνήθειες και ανάγκες παιδιών σε άλλες χώρες • Ανάπτυξη πνεύματος, αλληλεγγύης, κοινής ωφέλειας και κοινού καλού • Εισοδήματα μιας οικογένειας, τρόπος ζωής και δυνατότητα ικανοποίησης των αναγκών της • Δράσεις στο σχολείο, στην κοινότητα, στο δήμο, στην πόλη για την αντιμετώπιση της φτώχειας 	<p>κοινωνικές ανισότητες, κοινωνικές διακρίσεις, περιβαλλοντική υποβάθμιση, πυραμίδα αναγκών, στέρηση, συνθήκες διαβίωσης, υπερκατανάλωση, υποσιτισμός, φυσικοί πόροι)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανθρώπινο δικαίωμα η κάλυψη των βασικών αναγκών, σε όλα τα μέρη της Γης, στο παρόν και στο μέλλον. • Καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (μη αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, παιδική εκμετάλλευση, ανισότητα ευκαιριών εργοδότησης κ.λπ.) • Διαφοροποίηση των ανθρωπίνων αναγκών από κοινωνία σε κοινωνία • Αίτια που οδηγούν ανθρώπους και χώρες στη φτώχεια • Συνέπειες στην ανθρώπινη υγεία από τη μη πρόσβαση σε πόσιμο νερό και ενέργεια • Κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές συνέπειες της φτώχειας • Στοιχεία στο περιβάλλον που το καθιστούν κατάλληλο για αξιοπρεπή διαβίωση • Δράσεις για αντιμετώπιση της φτώχειας στον τόπο μας • Εθελοντισμός και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού 	<p>κοινωνική ενσωμάτωση, κοινωνική συνοχή, κοινωνικός αποκλεισμός, μετανάστευση, μετανάστης, παραγκούπολη, περιβαλλοντικός πρόσφυγας, περιθωριοποίηση, πολιτότητα, υπερπληθυσμός, υποβάθμιση ποιότητας ζωής)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γεωγραφική κατανομή της φτώχειας • Αποφάσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού • Περιβαλλοντικά προβλήματα και μετακινήσεις πληθυσμός εντός μιας χώρας, από χώρα σε χώρα, από ήπειρο σε ήπειρο • Κλιματικές αλλαγές, ακραία καιρικά φαινόμενα και φτώχεια • Ανάγκη για προστασία και διαφύλαξη των φυσικών πόρων της Γης • Έλλειψη-εξάντληση φυσικών πόρων και φτώχεια • Περιβαλλοντικοί πρόσφυγες • Προβλήματα στις χώρες υποδοχής, από το μεταναστευτικό ρεύμα • Πρωτοβουλίες στήριξης ανθρώπων και ομάδων που υποφέρουν από τη φτώχεια • Εθνική και διεθνής δράση για αντιμετώπιση και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
--	--	---	---